

Nr 256.

Av herr **Nilsson, Johan**, i Malmö m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående lån till främjande av bostadsproduktionen m. m.

Bostadsfrågan är alltsedan krigsåren en av de mest svårlösta i landet. Produktionen av bostäder har ännu svårt att komma i gång. Fortfarande ställer sig det enskilda initiativet avvaktande. Verkningarna av bostadsbristen kändes starkast vid oktober 1923, då hyreslagen hävdes. De förhoppningar om ökad bostadsproduktion, som man på flera håll ansåg skola bli en följd av hyreslagens fall, gingo om intet. Tillståndet förvärrades däremot i hög grad. De sålunda inträdda svårigheterna överskredo kommunernas förmåga att bära dem. De med egna resurser, statsbidrag och statslån förut uppförda bostadshusen täckte icke på långa håll det då ytterligare stegrade behovet av bostäder.

Kommunerna måste därför tillgripa rent provisoriska åtgärder. Magasiner, skolbyggnader, gamla fängelser, kaserner m. fl. utrymmen måste avbalkas till bostadsvrår, däri de barnrikaste familjerna kunde intagas. Dessa utrymmen räckte dock icke på vissa platser. Många familjer ha därför måst tillbringa vintern ute i kolonistugor, vari eldstäder saknats.

Att detta fruktansvärda tillstånd medför oerhört svåra sociala vådor för vårt land torde icke särskilt behöva påpekas. Många av landets medborgare få här lida under ett bostadselände, som kan föra till de mest ödesdigra verkningar för de uppväxande barnen.

Räddningen ligger alltså uti att få bostadsproduktionen igång. Den ekonomiska hjälp, som härför kräves åt enskilda, förmå kommunerna icke ensamma att uppbringa. Göteborg behöver till 1 oktober 1,500 lägenheter, Stockholm 1,000 utöver redan planerade, Malmö 400, för att nu icke nämna flera andra platser, där svårigheterna äro liknande. Statens hjälp är därför ofrånkomlig, därest svårigheterna med framgång skola hållas tillbaka. Endast under förutsättning att sekundärkrediten ordnas blir det möjligt för kommunerna att lyckas.

Staten har redan sökt stödja kommunerna i fråga om ordnandet av sekundärkrediten. Utöver de 3 miljoner kronor, som riksdagen i fjol anslag till extra statsbidrag för innehavare av under den dyraste tiden uppförda bostadshus, avsattes 7 miljoner kronor till bostadslånefonden. Det tillgängliga beloppet, 10 miljoner kronor, blev emellertid otillräckligt, då ansökningarna om lån uppgingo till 22 miljoner kronor.

Kungl. Maj:t har i proposition nr 68 vid innevarande riksdag föreslagit riksdagen medgiva, »att för ökning av statens bostadslånefond må såsom lån ur statsverkets fond av rusdrycksmedel disponeras för år 1924 ett belopp av 5 miljoner kronor». Detta belopp anse vi vara alldeles otillräckligt i en tid då bostadsbristen på sina ställen är större än någonsin förut. Statens byggnadsbyrå, som omhänderhar utlåningen av dessa medel, har också insett detta och för den skull begärt, att 10 miljoner kronor avsättas för ifrågavarande ändamål. Och detta belopp, 10 miljoner kronor, ehuru även det otillräckligt, bör vara det minsta staten bör anvisa för uppgiften i fråga.

På denna väg finnas också alla utsikter att få bostadsproduktionen i gång. Kommunerna ansökte visserligen under år 1923 endast om 22 miljoner kronor, men de reducerade de ursprungliga ansökningarna med ungefär samma belopp, då de icke hade någon som helst utsikt att få dem beviljade av statens byggnadsbyrå, för vilken tillgångarna voro begränsade. Om alltså, såsom alla tecken tyda på, bostadsproduktionen kan komma i gång genom att staten och kommunerna gemensamt ordna sekundärkrediten för enskilda byggande, kan detta sägas hava skett på ett för staten mindre kostbart sätt. Ty dessa för byggnadsverksamhetens främjande utlämnade medel äro icke att betrakta som utgifter utan som lån, för vilka staten uppbär ränta. Därtill kommer, att kommunerna få borga för varje enskild låntagare, vadan risken för staten blir ingen.

Under åberopande av vad ovan anförts, tillåta vi oss hemställa, att riksdagen måtte medgiva,

- 1:o att för ökning av statens bostadslånefond må såsom lån ur statsverkets fond av rusdrycksmedel disponeras för år 1924 ett belopp av 10,000,000 kronor,
- 2:o att av det — — — byggnadsområdet, samt
- 3:o att av nyssnämnda — — — bostadsproduktionen.

Stockholm den 10 mars 1924.

<i>Joh. Nilsson,</i> Malmö.	<i>Gustav Möller.</i>	<i>Gustaf Nilsson.</i>
<i>Rickard Sandler.</i>	<i>Ernst Wigforss.</i>	<i>Olof Olsson.</i>